

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen konserniohje ja omistajaohjauksen periaatteet

Hyvinvointia
yhdessä.

Hyväksyntä:

Sisällysluettelo

1.	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet.....	3
2.	Konserniohjeessa käytetyt käsitteet.....	3
3.	Soveltamisala	5
4.	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	5
5.	Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen omistajapoliittiset periaatteet.....	5
6.	Toimivallanjako konserniohjauksessa	6
7.	Hyvinvointialuekonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta	8
8.	Tytäryhteisöjen neuvotteluvuorot.....	9
9.	Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen.....	11
10.	Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus	11
11.	Konsernin sisäiset palvelut ja keskitetyt tukipalvelut.....	12
12.	Hyvinvointialueen toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla.....	12
13.	Viestintä	12
14.	Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojen saantioikeuden turvaaminen	13
15.	Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu, varautuminen ja näiden yhteensovittaminen hyvinvointialuekonsernissa	14
	Liite 1 Luettelo yhtiöistä, joissa Keski-Uudenmaan hyvinvointi-alueella on omistusta (tilanne 27.10.2025)	15

1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoitteet

Konserniohjeen antaminen perustuu hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 22 §:ään, jonka mukaan aluevaltuuston tehtävänä on hyväksyä omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje.

Hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa hyvinvointialuekonsernin. Konserniohjeella annetaan raamit ja toimintatavat konserniin kuuluvien yhteisöjen ohjaukselle hyvinvointialueen tavoitteiden mukaisesti. Konserniohje koskee hyvinvointialueen tytäryhteisöjä ja näiden tytäryhteisöjä.

Hyvinvointialue konsernin emoyhteisönä vastaa konsernin kehityksen ohjaamisesta. Tytäryhteisöjä käytetään edistämään hyvinvointialueen strategiaan kuuluvia tavoitteita, täydentämään hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa ja tuottamaan konsernin tarvitsemia tukipalveluja.

Konserniohjeella tavoitellaan ohjauksen menettelytapojen yhdenmukaistamista siten, että konsernin ohjaus ja johtaminen toteutuu yhtenäisin periaattein ja konsernin kokonaisuus huomioiden.

2. Konserniohjeessa käytetyt käsitteet

Hyvinvointialue

Tässä konserniohjeessa hyvinvointialueella tarkoitetaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Hyvinvointialue on hyvinvointialuelain (611/2021) mukainen julkisoikeudellinen organisaatio, joka järjestää alueellaan sille laissa säädetyt tehtävät (sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi). Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen toimintaa ohjaavat lainsäädännön asettamat vaatimukset ja velvoitteet sekä yleinen hyvä tapa ja sen mukaiset periaatteet. Hyvinvointialueen toimintaa ohjataan myös sen hallintosäännössä asetetuilla määräyksillä ja sisäisillä ohjeilla sekä hyvinvointialueen hallinnon päätöksillä, jotka vaikuttavat osaltaan myös konserniohjaukseen.

Hyvinvointialueen konsernijohto

Hyvinvointialueesta annetun lain 50 §:n mukaan hyvinvointialueen konsernijohtoon kuuluvat aluehallitus, hyvinvointialuejohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Hyvinvointialuekonserni

Hyvinvointialuekonsernin käsite on määritelty hyvinvointialuelain 4 §:ssä, jonka mukaan hyvinvointialue tytäryhteisöineen muodostaa konsernin. Määritelmä vastaa kirjanpitolaissa tarkoitettua konsernin määritelmää.

Tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa hyvinvointialueella on kirjanpitolain mukainen määräysvalta. Tytäryhteisöön rinnastetaan myös hyvinvointialueen määräysvaltaan kuuluva säätiö. Soveltuvin osin konserniohje sitoo myös osakkuusyhteisöjä.

Hyvä hallinto- ja johtamistapa

Hyvä hallinto- ja johtamistapa tarkoittaa hallinnointi- ja johtamisjärjestelmää, joka määrittelee yhteisön johdon eli hallituksen ja toimitusjohtajan roolin, velvollisuudet ja heidän suhteensa omistajaan sekä varmistaa osaltaan, että hyvinvointialueen omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti hyvinvointialueen kokonaisuutena turvaten.

Konserniohjaus

Konserniohjaus tarkoittaa omistajaohjausta sekä ohjeiden ja määräysten antamista hyvinvointialuekonserniin kuuluville yhteisöille.

Konsernivalvonta

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaan.

Määräysvalta

Määräysvallalla tarkoitetaan tässä konserniohjeessa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n mukaista määräysvaltaa. Kirjanpitolain mukaisesti omistajayhteisön katsotaan käyttävän määräysvaltaa toisessa kirjanpitovelvollisessa, jos:

1. kirjanpitovelvollisella on hallussaan enemmän kuin puolet kohdeyrityksen osakkeiden tai osuuksien äänimäärästä ja tämä äänen enemmistö perustuu omistukseen, jäsenyyteen, yhtiöjärjestykseen, yhtiösopimukseen tai niihin verrattaviin sääntöihin taikka muuhun sopimukseen.
2. kirjanpitovelvollisella on oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä oikeus, ja oikeus perustuu samoihin seikkoihin kuin 1 kohdassa tarkoitettu äänenenemmistö; tai
3. kirjanpitovelvollinen muuten tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyrityksessä.

Omistajaohjaus

Omistajaohjaus tarkoittaa niitä toimenpiteitä, joilla hyvinvointialue omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhteisön hallintoon ja toimintaan.

3. Soveltamisala

Konserniohjetta noudatetaan Keski-Uudenmaan hyvinvointialueella ja sen tytäryhteisöissä ja näiden tytäryhteisöissä. Soveltuvin osin konserniohjetta noudatetaan myös osakkuusyhteisöissä ja säätiöissä. Tytäryhteisöllä tarkoitetaan hyvinvointialueesta annetun lain 4 §:n mukaisesti kirjanpitolain mukaisia hyvinvointialueen määräysvaltaan kuuluvia tytäryhteisöjä ja hyvinvointialueen määräysvaltaan kuuluvia säätiöitä.

Tämä konserniohje koskee sekä olemassa olevia konsernin osia ja tytäryhteisöjä, että myös uusia mahdollisesti perustettavia tai muilla tavoilla syntyviä tytär- tai osakkuusyhteisöjä.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa tytäryhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- ja kirjanpitolainsäädännön tai muun pakottavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Tytäryhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta kirjallisesti hyvinvointialueen konsernihoitoon kuuluville viranhaltijoille.

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai hyvinvointialueen johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää haittaa tai vahinkoa tytäryhteisölle tai hyvinvointialuekonsernille.

Konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, säätiöt ja osakkuusyhteisöt on lueteltu tämän konserniohjeen liitteessä, joka pidetään ajan tasalla tarkastamalla sen sisältö vuosittain teknisenä korjauksena.

4. Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Konserniohjeen hyväksyy hyvinvointialueesta annetun lain 22 §:n mukaan aluevaltuusto.

Konserniohje käsitellään ja hyväksytään hyvinvointialueen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen yhtiökokouksessa ja hallituksessa sekä muiden tytäryhteisöjen vastaavissa toimielimissä.

5. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen omistajapoliittiset periaatteet

Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen omistajaohjauksen periaatteet:

1. **Omistaminen tukee perustehtävää.** Hyvinvointialue voi omistaa yhtiöitä, joita se tarvitsee suoraan tai välillisesti palvelujen järjestämiseen. Omistus yhtiöissä perustuu hyvinvointialueen järjestämisvastuulla olevien palvelujen tai muiden hyvinvointialueelle tarpeellisten palvelujen tuottamiseen yhtiömuodossa. Omistaminen ei ole hyvinvointialueelle itseisarvo sinänsä vaan omistaminen tulee olla perusteltua perustehtävän toteuttamisessa onnistumisen kautta.
2. **Taloudellisuus ja hyvä hallinto.** Hyvinvointialueen odotuksena on, että yhtiöiden tuottamat palvelut ovat kilpailukykyisiä. Lisäksi yhteisöjen on pyrittävä kannattavuuteen, noudattamaan hyvän hallinnon periaatteita, jotka tarkoittavat paitsi osakeyhtiölainsäädännön Corporate Governance – periaatteita niin myös julkisyhteisöille hallintolaissa ja sitä täydentävässä lainsäädännössä asetettuja hallintoon kuuluvia yleisiä periaatteita.
3. **Aktiivinen omistajuus.** Omistamista kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden hyvinvointialueen strategia ja konsernin kokonaisuus. Hyvinvointialue tarkastelee omistuksiaan vaikuttavuuden, tuloksellisuuden, riskienhallinnan ja toiminnan kehittämisen näkökulmista.

6. Toimivallanjako konserniohjauksessa

Konserniohjauksessa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaisesti toimivaltaa konserniohjauksen osalta on jaettu eri hyvinvointialueen toimielimille ja viranhaltijoille. Toimivallanjaolla pyritään selkeyttämään konserniohjauksessa kunkin toimielimen määräysvallan rajoja sekä omalta osaltaan parantamaan konserniohjauksen tarkoituksenmukaisuutta, laillisuutta, avoimuutta, joustavuutta ja tehokkuutta.

Toimivassa konserniohjauksessa on pyrittävä riittävään yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen hyvinvointialuekonsernin sisällä, johon emoyhteisössä pyritään määrittämällä toimivallan rajat mahdollisimman selkeästi, tarkoituksenmukaisesti ja saavutettavalla tavalla.

Hyvinvointialueen hallintosääntö määrittää hyvinvointialueen toimielinten, viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden tehtävät ja aseman konserniohjauksessa.

Hyvinvointialueesta annetun lain 50 §:n mukaan konsernijohto vastaa hyvinvointialuekonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä.

Aluevaltuuston tehtävät:

- aluevaltuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta
- aluevaltuusto hyväksyy hyvinvointialuekonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- päättää osakeyhtiön tai muun yhteisön perustamisesta

Aluehallituksen tehtävät:

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta aluevaltuustolle
- aluehallitus vastaa osana konsernijohtoa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä
- vastaa konsernirakenteen strategisesta kehittämisestä;
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan;
- päättää HUS-yhtymän osalta omistajaohjauksesta (ml. yhtymäkokousedustajien ja hallituksen jäsen ehdokkaiden nimeämisestä);
- antaa aluevaltuustolle puolivuositteittain raportin tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittämisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä;
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta sekä teettää
- tarvittaessa ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa;
- käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset aluevaltuuston puheenjohtajiston kanssa;
- antaa hyvinvointialueen ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa;

Konsernijaosto

- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon;
- vastaa tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitusten jäsenten nimitysprosessista;
- nimeää hyvinvointialueen ehdokkaan tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin;
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet; ja
- valmistelee ja kehittää konserniohjausta ja -valvontaa.

Hyvinvointialuejohtaja

- hyvinvointialuejohtaja vastaa osana konsernijohtoa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä
- Hyvinvointialuejohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä aluehallitukselle.
- Hyvinvointialuejohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Tila- ja tukipalvelujohtaja

1. tila- ja tukipalvelujohtajan tehtävänä on myötävaikuttaa aktiivisella omistajaohjauksella ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan. Tila- ja tukipalvelujohtaja toimii lisäksi konsernijaoston esittelijänä.

Rahoitus- ja talousjohtaja

- rahoitus- ja talousjohtajan tehtävänä on myötävaikuttaa aktiivisella omistajaohjauksella ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Hallintojohtaja

- hallintojohtajan tehtävänä on myötävaikuttaa aktiivisella omistajaohjauksella ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

7. Hyvinvointialuekonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Konsernin valvonta ja riskienhallinta

Hyvinvointialuekonsernin riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteiden päättäminen kuuluu hyvinvointialuelain ja hallintosäännön perusteella hyvinvointialueen valtuuston päätettäväksi. Valvonta on tältä osin sisäistä ja ulkoista. Riskienhallinta on oleellinen osa hyvinvointialueen sisäistä valvontaa johtamista. Riskienhallinta perustuu riskien tunnistamiseen ja kuvaamiseen, toteutumisen vaikutusarviointiin, merkittävyyteen, toteutumisen todennäköisyyteen sekä mahdollisuuteen hallita riskejä käytettävissä olevilla menetelmillä. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointialuekonsernissa tytäryhteisöjen riskienhallinnassa voidaan noudattaa soveltuvin osin hyvinvointialueen riskienhallinnan yleisiä toimintaperiaatteita. Riskit liittyvät esimerkiksi rahoitukseen, talouteen, kiinteistöihin, asiakas- ja henkilöstöturvallisuuteen tai tietojärjestelmiin.

Hyvinvointialuekonsernin valvonnan luonne vastaa toteutukseltaan ja periaatteiltaan hyvinvointialueen sisäistä valvontaa, jonka toteuttamisen järjestäminen kuuluu hyvinvointialueen hallituksen vastuulle. Hyvinvointialuekonsernissa konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, joka voi käyttää valvonnassa apunaan määräämiään vastuuhenkilöitä sekä hyvinvointialueen sisäistä tarkastusta. Yhteisöjen sisäisessä valvonnassa ja tarkastuksessa merkittävä vastuu on myös kunkin yhteisön toimivalla johdolla. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on pyrkiä tuottamaan konsernijohdolle riittävä kuva sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Tarvittaessa konsernijohto voi päättää erillisestä sisäisestä tarkastuksesta konserniyhteisössä, jos normaalissa järjestyksessä tapahtuva valvonta katsotaan riittämättömäksi.

Konsernivalvonnan kohdealueita ovat konserniyhteisöjen, erityisesti tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden sekä valtuuston tytäryhteisöille asettamien tavoitteiden toteutumisen seuranta, analysointi ja raportointi. Lisäksi konsernivalvonnan kohteena ovat merkittävimpien riskien ja epävarmuustekijöiden raportointi ja hallinta. Konsernivalvontaan kuuluu myös tytäryhteisöjen toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista erityisesti keskitetyissä konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä.

Konsernivalvonnassa seurataan myös riskienhallintajärjestelmien toimivuutta hyvinvointialuekonserniin kuuluvissa yhteisöissä. Kunkin yhteisön hallituksen tulee

huolehtia siitä, että yhtiön toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, arvioidaan ja että niitä seurataan sekä riskienhallinnan periaatteet on määritelty.

Tilintarkastajien valinta

Konserniyhteisöjen tilintarkastus on järjestettävä kohdeyhteisön yhtiöjärjestyksen, perussopimuksen tai vastaavan määräyksen sekä konserniyhteisöä koskevien tilintarkastussäännösten edellyttämällä tavalla.

Tarkastuslautakunnan tehtävät konsernin tarkastuksessa

Hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan tehtävät määräytyvät hyvinvointialuelain ja hyvinvointialueen hallintosäännön perusteella. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyvinvointialuekonsernissa toteutuneet sekä huolehdittava hyvinvointialueen ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta huolehtii hyvinvointialuekonsernin hallinnon ja talouden tarkastamisesta valmistelemalla tilintarkastajan valinnan sekä tarkastuksen linjaukset.

Tarkastuslautakunnalla ja sen alaisella henkilöstöllä on oikeus saada tarpeellisia tietoja ja selvityksiä konserniyhteisöön kuuluvien yhteisöjen taloudesta ja toiminnasta sekä myös käydä tutustumassa konserniyhteisöjen toimintaan.

Konsernitilinpäätöksen ja osavuosikatsausten edellyttämät raportit toimitetaan tarvittaessa myös tarkastuslautakunnalle.

Raportointi

Tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen toimitusjohtaja raportoi konsernijohtolle osavuosikatsauksen, talousarvion ja tilinpäätöksen. Tarvittaessa tytäryhteisön ja osakkuusyhteisön toimitusjohtaja esittelee konsernijohtolle toiminta- ja talousluvut. Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta merkittävästä riskistä on raportoiva viipymättä konsernijohtolle.

Tytäryhteisöjen tulee toimittaa konsernijohtolle tiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten

8. Tytäryhteisöjen neuvotteluvuorot

Konsernijohton keinona ohjata ja valvoa konserniin kuuluvan tytäryhteisön taloutta ja toimintaa on hyvinvointialueen ennakkokäsityksen hankinta. Periaatteessa jokaisella hyvinvointialueen tytäryhteisön hallituksen jäsenellä on yksilövastuu ja hallituksen jäsenenä häntä ohjaa tässä tehtävässä ainoastaan yhtiön etu. Tosiasiallisesti

tytäryhteisön hallitus edustaa samalla konsernin johtoa ja omistajaa yhteisön hallinnossa ja siten hallituksen toiminta on myös osa hyvinvointialuekonsernin omistajaohjausta.

Tytäryhteisön on hankittava ennakkokäsitys omistajalta jo valmisteluvaiheessa tehdessään päätöstä merkittävässä asiassa. Ennakkokäsitys pyydetään vapaamuotoisesti, esimerkiksi sähköpostitse, hyvinvointialuejohtajalta, rahoitus- ja talousjohtajalta ja hallintojohtajalta.

Tytäryhteisön on jo valmisteluvaiheessa hankittava omistajan ennakkokäsitys tehdessään päätöstä merkittävästä asiasta. Ennakkokäsitys on hankittava seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen
- yhteisön toiminta-ajatuksen, toiminnan tai juridisen rakenteen muuttaminen
- asioihin, jotka olennaisilta osin poikkeavat hyvinvointialueen strategiasta ja talousarviossa tytäryhteisöille asetetuista tavoitteista
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten, että yhteisö voi menettää hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa hyvinvointialueeseen
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä
- pääomarakenteen muuttaminen
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus
- kiinteistö- ja yrityskaupat
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (ml. immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiöitä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen
- johdannaisinstrumenttien käyttö
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimuksiin perustuvista oikeuksista luopuminen
- periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan
- laajakantoiset muutokset, merkittävät henkilöpoliittiset ratkaisut
- yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen valinta tai vaihtaminen
- eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen

Lopullinen päätösvalta ja vastuu ennakkokäsitystä edellyttävästä asiasta on aina yhteisön omalla päätöksentekuelimellä, vaikka hyvinvointialueen ennakkokäsitys päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Lähtökohtana on, että ennakkokäsitys hankitaan kirjallisesti, riittävään informaatioon perustuen ja riittävän aikaisessa vaiheessa.

9. Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

Hallintosäännössä on määräykset jäsenten nimeämisestä tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin (ml. omistusyhteisyydet). Aluehallitus nimeää ehdokkaat HUS yhtymän toimielimiin ja konsernijaosto muihin tytär- ja osakkuusyhteisöihin.

Hyvinvointialuelain mukaan hyvinvointialueen tytär yhteisön hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus.

Hallitusjäsen ehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään hyvinvointialuekonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on hyvinvointialuekonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

10. Konsernin talouden suunnittelu ja ohjaus

Talouden ja investointien suunnittelun lähtökohtana ovat hyvinvointialueen strategia ja siihen sisältyvä omistajapolitiikka, yhtiön liiketoiminta, hyvinvointialueen ja yhtiön palvelutuotanto- ja kehittämistavoitteet, investointien lisäarvo sekä arviot toimintaympäristön muutoksista. Hyvinvointialuekonsernin taloutta ja investointeja suunnitellaan ja ohjataan yhteistoiminnassa konsernin kokonaisedun, rajallisten resurssien tehokkaan käytön sekä varallisuusarvon säilyttämisen ja kasvattamisen varmistamiseksi.

Aluevaltuusto asettaa talousarviossa tytär yhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu hyvinvointialuestrategiasta. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Tytäryhteisöjen hallitus vastaa asianmukaisen taloudenhoidon järjestämisestä. Konsernijohto pyrkii tukemaan asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Tytäryhteisöjen strategista suunnittelua ohjaa osaltaan aluevaltuuston hyväksymä talousarvio ja -suunnitelma. Tytäryhteisöjen tulee laatia niille asetettujen tavoitteiden pohjalta vuosittain talousarvio ja toimintasuunnitelma sekä rahoitus- ja investointisuunnitelma.

11. Konsernin sisäiset palvelut ja keskitetyt tukipalvelut

Hyvinvointialueen konsernijohto varmistaa, että hyvinvointialueella ja sen konserniyhteisöillä on käytettävissään laadukkaat ja kokonaisedulliset tuki- ja muut yhteiset palvelut.

Hyvinvointialueen konserni järjestää konserniyhteisöjen tarvitsemat tuki- ja muut yhteiset palvelut lähtökohtaisesti keskitetysti, joko hyvinvointialueen tai jonkun konserniyhteisön tuottamana. Siltä osin, kun konserniyhteisöjen tarvitsemia palveluja ei ole hyvinvointialueen sisältä saatavissa tai niiden käyttö ei ole arvioitu tarkoituksenmukaiseksi yhdessä omistajaohjauksen kanssa, palvelut hankitaan markkinoilta. Hyvinvointialue voi velvoittaa tytäryhteisöjä käyttämään konsernin sisäisiä palveluita.

12. Hyvinvointialueen toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla

Hyvinvointialueen hoitaessa hyvinvointialuelain 6 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Tilanteet, joissa hyvinvointialue ei ainakaan hoida tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, todetaan lain 131 §:ssä.

13. Viestintä

Hyvä hallinto edellyttää luotettavaa ja riittävää viestintää. Tytäryhteisön hallituksen on huolehdittava, että tiedottaminen on riittävää ja että se täyttää hyvinvointialueesta annetun lain vaatimukset. Viestinnässä ja yhteisöjä koskevien tietojen antamisessa on huomioitava

julkisuus- ja salassapitosäännökset. Viestinnästä vastaa tytäryhteisön toimitusjohtaja tai vastaava sekä hallitus.

Hyvinvointialueen konserniin kuuluvien yhtiöiden viestinnän tulee olla linjassa hyvinvointialueen viestinnän periaatteiden, arvojen ja strategisten tavoitteiden kanssa.

Kriisitilanteissa konsernin viestintä koordinoidaan keskitetysti hyvinvointialueen viestinnän johdon alaisuudessa. Tytäryhteisöjen on viipymättä tiedotettava konsernijohdolle merkittävistä tapahtumista, päätöksistä tai tilanteista, joilla voi olla vaikutusta konsernin maineeseen, talouteen tai palvelutuotantoon.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida omistajaohjaukselle säännöllisesti viestintään ja julkisuusperiaatteen toteutumiseen liittyvistä käytännöistään. Viestinnän toimivuutta, tavoittavuutta ja vaikutuksia seurataan osana konserniohjausta.

Hyvinvointialuelain 34 §:n mukaan hyvinvointialueen toiminnasta on tiedotettava asukkaille, palvelujen käyttäjille sekä järjestöille ja muille yhteisöille. Hyvinvointialueen tulee antaa riittävästi tietoja hyvinvointialueen järjestämistä palveluista, taloudesta, hyvinvointialueen hallinnossa valmistelussa olevista asioista ja niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä päätöksistä ja päätösten vaikutuksista. Hyvinvointialueen on tiedotettava siitä, millä tavoin päätösten valmisteluun voi osallistua ja vaikuttaa. Viestinnässä on käytettävä asiallista, selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otettava huomioon hyvinvointialueen eri asukasryhmien tarpeet. Viestinnässä on käytettävä esteettömiä ja saavutettavia menetelmiä.

Silloin kun hyvinvointialueen tehtävä on annettu yhteisön tai säätiön hoidettavaksi, hyvinvointialueen on sopivin tavoin tiedotettava asukkailleen yhteisön tai säätiön toiminnasta. Koska tiedottamisvelvollisuus koskee koko hyvinvointialuekonsernin toimintaa, hyvinvointialueen tytäryhteisöjen on oma-aloitteisesti tiedotettava riittävällä tavalla toiminnastaan ja taloudestaan.

14. Hyvinvointialueen luottamushenkilöiden tietojen saantioikeuden turvaaminen

Hyvinvointialueen luottamushenkilöllä on oikeus saada hyvinvointialueelta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimiessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten.

Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

15. Hyvinvointialuekonsernin valmiussuunnittelu, varautuminen ja näiden yhteensovittaminen hyvinvointialuekonsernissa

Varautumisesta häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin säädetään hyvinvointialuelain 150 §:ssä. Hyvinvointialueen on valmiussuunnitelmin ja normaaliolojen häiriötilanteissa tai poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muin toimenpitein huolehdittava siitä, että sen toiminta jatkuu mahdollisimman häiriöttömästi normaaliolojen häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa.

Aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen varautumisen ja valmiussuunnittelun periaatteista. Aluehallitus päättää varautumisen ja valmiussuunnittelun järjestämisen käytännön toteutuksesta aluevaltuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Hyvinvointialuejohtaja johtaa aluevaltuuston ja aluehallituksen valmiuden ja varautumisen päätösten toteuttamista ja täytäntöönpanoa.

Hyvinvointialueen konsernin tytäryhteisöjen tulee varautua mahdollisiin häiriötilanteisiin ja laatia vähintään lain sekä omistajan edellyttämät kirjalliset suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi. Tarvittavien riskienhallintaa koskevien (mm. toiminnan jatkuvuuden varmistamiseen ja turvallisuuteen liittyvien) suunnitelmien laatimisvastuiden tulee sisältyä myös tytäryhteisöjen mahdollisiin alihankinta- ja ostopalvelusopimuksiin.

Konserniyhtiöillä on velvollisuus osallistua hyvinvointialuekonsernin yhteiseen valmiussuunnitteluun ja varautumiseen liittyviin harjoituksiin. Lisäksi konserniyhtiöillä on viestinnälliset velvollisuudet erilaisissa poikkeustilanteissa. Hyvinvointialuekonsernin sisäinen hyvä yhteistyö valmiussuunnittelussa ja varautumisessa on olennaista hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Liite 1 Luettelo yhtiöistä, joissa Keski-Uudenmaan hyvinvointi- alueella on omistusta (tilanne 27.10.2025)

Tytäryhteisö (omistusosuus yli 50 %)

Uudenmaan Työterveys Oy	omistusosuus 69,09 %
-------------------------	----------------------

Osakkuusyhteisöt (omistusosuus 20–50 %)

Uudenmaan Vammaispalvelut Oy (UVP)	omistusosuus 20,38 %
------------------------------------	----------------------

Muut omistusyhteisyyshyhteisöt

Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy	omistusosuus 9 %
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	omistusosuus 0,02 %
Numera Palvelut Oy	omistusosuus 0,09 %
Keski-Uudenmaan Työterveys Oy	omistusosuus 0,92 %
Kuntien Tiera Oy	omistusosuus 0,001 %
Una Oy*	omistusosuus 0,71 %
Istekki Oy	omistusosuus 0,001 %

**Una Oy:n osakkeista ja osakkuudesta luovutaan jo tehdyn päätöksen mukaisesti 31.12.2025.*